

B5.2 Zvláštní povodeň

1. CHARAKTERISTIKA KRIZOVÉ SITUACE NA ÚZEMÍ ORP MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Zvláštní povodeň může být podle zákona č. 254/2001 Sb. o vodách, způsobena zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle.

Vlastníci všech vodních děl jsou podle § 84 vodního zákona povinni sledovat na vodních dílech všechny jevy rozhodné pro bezpečné převedení povodně, účastnit se hlášené povodňové služby a informovat o nebezpečí a průběhu povodně povodňový orgán ORP, správce vodního toku, správce povodí, pracoviště ČHMÚ a HZS kraje.

Pro vodní díla I. až III. kategorie z hlediska TBD navrhuje vlastník (správce) příslušnému povodňovému orgánu vyhlášení SPA z titulu nebezpečí zvláštní povodně. Zároveň v případě nebezpečí z prodlení varuje povodňové orgány níže po vodním toku podle povodňových plánů územních celků a bezprostředně ohrožené subjekty. Vyhlásování stupňů povodňové aktivity z hlediska zvláštních povodní řeší dodatek Programu TBD pro trvalý provoz platný od dubna 1998, včetně dodatku SPA platného od 01/2001 a dodatku kontroly prostorů nátoků do spodních výpustí. Příslušným povodňovým orgánem pro vyhlásování stupňů povodňové aktivity je Povodňová komise příslušného ORP.

1.1. Stručná charakteristika krizové situace

Porucha na vodním díle, která může vyústit v havárii (protržení hráze VD), doprovázená vznikem sekundárních krizových situací může eskalovat v potřebu vyhlásit stav nebezpečí hejtmanem KK, přičemž lze očekávat vyhlášení stavu nebezpečí i v dalších krajích ČR.

V případě zvláštní povodně lze očekávat významné poškození dopravní infrastruktury a destrukci území pod vodním dílem.

Skutečnosti indikující, že vzniklá situace je krizová:

- Reálné nebezpečí vzniku sekundárních krizových situací,
- bezprostřední ohrožení životů a zdraví obyvatel, kritické infrastruktury.

Skutečnosti urychlující průběh, zesilující dopady krizové situace, případně způsobující, že krizová situace trvá a nedaří se ji stabilizovat a vyřešit:

- Trvání působení příčiny nebo původce krizové situace,
- kumulace působení dalších rizik a ohrožení, vznik sekundárních krizových situací,
- značný rozsah sil, prostředků a zdrojů potřebných k reakci na krizovou situaci a k likvidaci jejích následků.

Skutečností indikující, že vzniklá situace přestává být krizová:

- Míra ohrožení území zvláštní povodní bude vykazovat známky bez ohrožení, bude malá nebo nízká.

1.1.1. Místo možného výskytu

- V území pod vodními díly a na přilehlých tocích.
- Rozliv zvláštní povodně v území pod jednotlivými vodními díly je spočítán a zanesen do Plánu ochrany území pod VD.

Tab. č. 1: Vodní díla III. kategorie, která ohrožují území ORP Mariánské Lázně

Vodní dílo	Kategorie VD	Rozliv v území pod VD
Podhora	III.	B5.2.p1
Mariánské Lázně	III.	B5.2.p2

Všechna níže uvedená vodní díla mají zpracovaný manipulační řád, v němž je řešena problematika oprávnění k nařizování mimořádné manipulace.

Obr. č. 1: Vodní díla I. - III. kategorie, která ohrožují území ORP Mariánské Lázně

1.1.1.1. Vodní dílo Podhora

Vodní dílo Podhora je součástí vodohospodářské soustavy Podhora – Mariánské Lázně a je zařazeno do III. kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu.

Přehradní hráz vodního díla Podhora se nachází v říčním kilometru 55,2 toku Teplé v obcích Ovesné Kladruby a Teplá v ORP Mariánské Lázně a vlastní vodní dílo Podhora se skládá z těchto základních objektů:

- Vzdouvací objekt - hráz – přímá, zemní, sypaná, max. výška hráze nad terénem 10,18 m,
- spodní výpusti - kapacita spodních výpustí při hladině zásobního prostoru 2 x 1,47 m³/s,
- bezpečnostní přeliv – nehrazený, přímý, korunový s celkovou kapacitou přelivu při max. hladině v nádrži 30,5 m³/s,
- odběrný objekt, štola,
- nádrž,
- čerpací stanice.

Tab. č. 2: Transformace průlomové vlny u VD Podhora přes území ORP Mariánské Lázně

Vodní dílo Podhora (III.)							
Správce vodního díla:*		Správce vodního toku:*			Mapa rozlivu		
Povodí Ohře		Povodí Ohře			Odkaz		
Obec/část obce/profil	Počet zasažených obyvatel při kulminaci	Čas kulminace – doba od začátku vlny [h:min]	Kulminační hladina [m.n.m.]	Šířka záplavy při kulminaci [m]	Průtok kulminační vlny [m ³ /s]	Čas příchodu vlny [h:min]	Hladina při nástupu vlny [m.n.m.]
Betlémský rybník	-	1:51	670,52	165	407	0:50	668,47
Klášter Teplá	15	2:33	657,68	145	296	1:30	656,50
Teplá	81	3:45	647,53	200	256	2:12	646,20

* Kontakty viz plán spojení v části B4.1 KPK.

1.1.1.2. Vodní dílo Mariánské Lázně

Vodní dílo Mariánské Lázně je součástí vodohospodářské soustavy Podhora – Mariánské Lázně a je zařazeno do III. kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu.

Přehradní hráz vodního díla Mariánské Lázně se nachází v říčním kilometru 8,2 Úšovického potoka v Mariánských Lázních v ORP Mariánské Lázně a vlastní vodní dílo Mariánské Lázně se skládá z těchto základních objektů:

- Vzdouvací objekt – hráz – tížná, zděná, s přísypem návodního i vzdušného líce, vyklenutá proti vodě, max. výška hráze nad terénem 15,58 m,
- spodní výpusti – kapacita spodních výpustí při hladině zásobního prostoru 0,242 m³/s,
- bezpečnostní přeliv – boční, nehrazený s hydraulicky tvarovanou přelivnou plochou, celková kapacita přelivu při max. hladině v nádrži 9,85 m³/s,
- odběrný objekt,
- nádrž.

Tab. č. 3: Transformace průlomové vlny u VD Mariánské Lázně přes území ORP Mariánské Lázně

Vodní dílo Mariánské Lázně (III.)							
Správce vodního díla:*		Správce vodního toku:*			Mapa rozlivu		
Povodí Ohře		Povodí Ohře			Odkaz		
Obec/část obce/profil	Počet zasažených obyvatel při kulminaci	Čas kulminace – doba od začátku vlny [h:min]	Kulminační hladina [m.n.m.]	Šířka záplavy při kulminaci [m]	Průtok kulminační vlny [m ³ /s]	Čas příchodu vlny [h:min]	Hladina při nástupu vlny [m.n.m.]
Mariánské Lázně (MěÚ)	106	0:27	607,69	75	41,9	0:08	607,33
M. Lázně (pošta)		0:36	592,90	35	40,9	0:12	592,39
M. Lázně - Úšovice	58	0:50	556,06	75	38,9	0:21	555,34

* Kontakty viz plán spojení v části B4.1 KPK.

1.2. Předpokládané dopady krizové situace**1.2.1. Životy a zdraví osob**

- Primární ohrožení života a zdraví osob (utonutí, těžké úrazy, zlomeniny, svalová a nervová poranění, psychické poruchy: traumata z úmrtí blízkých, ze vzniku škod na majetku),
- sekundární ohrožení života a zdraví osob (infekční choroby, zoonózy, těžké úrazy a úmrtí při souběžném poškození objektů dopravních cest, energovodů a produktovodů: úrazy elektrickým proudem, zlomeniny, svalová a nervová poranění, poúrazový šok, aj.).

1.2.2. Životní prostředí

- Globální poškození krajiny, změna reliéfu,
- pokračující erozní vlivy,
- likvidace vegetace včetně zemědělských plodin,
- enormní nárůst komunálního a průmyslového odpadu,
- úhyn hospodářských a domácích zvířat, volné zvěře, zánik chovů ryb, apod.,
- škody na půdním hospodářství, sesuvy a intoxikace půdy.

1.2.3. Sociální oblast

- Neúplnost rodin, ztráta sousedských vazeb, ztráta zaměstnání,
- destabilizace mezilidských vztahů ze strachu o život a ze strachu z budoucnosti, vlna paniky (obavy o zachování života), šíření hysterie (úzkost, vliv stresu), skepse, sociální izolace, apatie k výkonu běžných činností,
- destabilizace bezpečnosti a veřejného pořádku,
- narušení procesu vzdělávání, ochromení sociální péče.

1.2.4. Ekonomická oblast

- Energetické ztráty, únik ropných produktů,
- znehodnocení vody, potravin, věcí denní potřeby a dalšího zboží a surovin,
- likvidace výrobních kapacit nebo jejich snížený výkon,
- regionální propad zaměstnanosti,
- rozsáhlé škody na majetku a životním prostředí (destrukce budov, dopravních prostředků a staveb, telekomunikačních sítí, výrobních komplexů a objektů kulturního dědictví).

1.2.5. Odvětví kritické infrastruktury

Sektor	Oblast – nefunkčnost	Dopady
Energetika	Elektrická energie	Přerušení dodávek elektrické energie v důsledku poškození infrastruktury elektrizační soustavy.
Vodní hospodářství	VD a toky	Znemožnění regulace průtoku vody ve vodních tocích a odtok vody z přehradních nádrží.
	Voda	Odstavení vodních zdrojů, systémů zásobování vodou v důsledku destrukce VD.
Potravinářství a zemědělství	Zemědělství	Znehodnocení zemědělské produkce v území pod vodním dílem.
Doprava	Doprava a přeprava	Omezení nebo zastavení silničního a železničního provozu z důvodu poškození dopravní infrastruktury.

	Řízení pozemního provozu – semaforey, výhybky	Nefunkčnost světelné signalizace na silnici, železnici a letišti. Vyřazení z provozu elektronických zabezpečovacích zařízení (železniční přejezdy a křižení aj.)
Komunikační a informační systémy	Vysílače – telefonní operátoři, internet, televizní a rádiové vysílání	Přerušení telefonního spojení. Omezení nebo nefunkčnost internetu, datových služeb.
	Poštovní služby	Omezení nebo nefunkčnost poštovních a doručovacích služeb v místech zasažených zvláštní povodní.
Nouzové služby	Složky IZS	Omezení a zkomplikování činnosti HZS ČR a JPO, Policie ČR, obecní policie, ZZS a Armády ČR.
	Varování a informování obyvatelstva	Omezení funkčnosti systému JSVV v případě výpadku elektrické energie.
Odpadové hospodářství	Svoz odpadu	Omezený svoz odpadu v důsledku narušení dopravní infrastruktury, jeho kumulace v obcích.
	Čistírny odpadních vod	Omezení nebo narušení provozu čistíren odpadních vod.

1.3. Výčet sekundárních krizových situací, které mohou vzniknout jako důsledek vzniku této krizové situace

- Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu,
- technické a technologické havárie velkého rozsahu,
- znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi velkého rozsahu,
- narušení dodávek plynu a tepelné energie velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti dopravní soustavy velkého rozsahu,
- narušení dodávek potravin velkého rozsahu,
- narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu,
- narušení dodávek léčiv a zdravotnického materiálu velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti veřejných telekomunikačních vazeb velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti veřejných informačních vazeb velkého rozsahu,
- epidemie – hromadné nákazy osob, včetně hygienických a dalších režimů,
- narušení zákonnosti velkého rozsahu.

Další dopady zvláštní povodně:

- dlouhodobé nouzové ubytování evakuovaného obyvatelstva,
- narušení ekologické rovnováhy,
- a další...

2. OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ KRIZOVÉ SITUACE, VČETNĚ STANOVENÍ ODPOVĚDNOSTÍ

2.1. Síly a prostředky nezbytné pro řešení krizové situace

Níže uvedené subjekty plní úkoly a povinnosti:

- ČHMÚ – meteorologické a hydrologické informační hlášení ČHMÚ.
- SSHR – poskytování zásob pro humanitární pomoc, zabezpečení prostředků pro obnovu sjízdnosti dopravních cest, vyprošťovací technika z pohotovostních zásob atd.
- Zdravotnická zařízení – zabezpečení zdravotní péče včetně lůžkových kapacit.

- ZZS – poskytování přednemocniční neodkladné péče postiženému obyvatelstvu, převoz postižených na specializovaná pracoviště nemocnic.
- HZS – ochrana životů a zdraví obyvatel a majetku a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech.
- PČR – zajištění ochrany osob a majetku, veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti, plnění úkolů podle trestního řádu a dalších úkolů na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.
- Armáda ČR – poskytnutí SaP v souladu s Ústředním poplachovým plánem IZS.
- Humanitární organizace – poskytování materiální, psychosociální, duchovní nebo finanční pomoci.
- Hromadné informační prostředky – zabezpečení uveřejnění informací o vyhlášeném krizovém stavu a nařízených krizových opatřeních při krizových stavech na základě žádosti orgánů krizového řízení.
- Správci dopravních cest – údržba, zajištění sjízdnosti dopravních silničních a železničních cest.
- [Seznam předpokládaných nezbytných dodávek pro řešení krizové situace.](#)

2.2. Přehled dokumentace využitelné pro řešení krizové situace

Krizový plán ORP Mariánské Lázně

- Plánovaná činnost subjektů podílejících se na řešení krizové situace je řešena v kartě opatření **OP02 Zvláštní povodeň**.
- Pro řešení krizové situace lze z KP ORP Mariánské Lázně využít dále zejména přehled právnických a podnikajících fyzických osob, které zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení, plán nezbytných dodávek, způsob plnění regulačních opatření a plán spojení.

Výpisy z Havarijního plánu Karlovarského kraje

- Výpisy z plánů konkrétních činností pro varování, evakuaci a nouzové přežití v ORP Mariánské Lázně jsou dostupné v části C5 KP ORP Mariánské Lázně.

Povodňový plán Karlovarského kraje

- K řešení krizové situace lze využít zejména grafickou část Povodňového plánu KK.

Plány ochrany území pod vodními díly

- Informační portál Karlovarského kraje:
  - <http://webmap.kr-karlovarsky.cz/pou/>

2.3. Informační zdroje využitelné při řešení krizové situace

- Popis aktuální situace povodňové aktivity v rámci hydrometeorologické situace na území ČR je k dispozici na webových stránkách ČHMÚ:
  - <http://portal.chmi.cz/>
- Povodí Ohře, s. p. – Hladiny vody v nádržích, dostupné z:
  - <http://sap.poh.cz/portal/Nadrze/cz/pc/?data=1>
- Hlásné profily
  - http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_CZ041/ (Věcná část → Předpovědní a hlásná povodňová služba → Hlásné profily a srážkoměry)
- Schéma varování při zvláštní povodni
  - http://webmap.kr-karlovarsky.cz/dpp/pub_CZ041/ (Organizační část → Schéma přenosu informací → Schéma toku informací pro vyrozumění při zvláštní povodni)
- Povodňový informační systém
  - <http://www.povis.cz/html/>

2.4. Komunikace a předávání informací při řešení krizové situace